

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :	Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok --- 4 koruny --- hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka --- 2 " --- "	páp. komorník.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
Na štvrt' roka --- 1 " --- "	Za vydanie zodpovedný	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JÁN MOLNÁR, pralát	Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Koloman Brestyenzsky

v záujme válečnej podpory pre manželky a deti do vojny narukovaných hrdinov svojho okresu.

Vyslanci kresťanskej ľudovej strany vo válečných zasadnutiach snemovne krajinských vyslancov neustále bojujú za práva slovenského ľudu. Najnovšie v zasadnutí 5. januára v záujme válečnej podpory pre manželky a deti do vojny narukovaných hrdinov nasledovnú interpelláciu predniesol krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany:

Koloman Brestyenzsky : Ct. Snemovňa! Len v krátkosti zamýšľam použiť láskavú trepezivosť Ct. Snemovne, a síce v mene a na prosbu mnoho tisícov do vojny narukovaných udržiavateľov rodín a mnoho tisícov doma ostavších ku nim patriacich, ktorí opätne písomne a živým slovom obrátili sa ku mne, *prečo pozbavení sú válečnej podpory dľa zákona a štatútov im prislúchajúcej?*

Ct. Snemovňa! Krajinský vyslanec Karol Huszár minule v jeho interpellácii opätovne vyzdvihol, že vdovy, keď smrť ich manželov úradne je ustálená, válečnej podpory viac nedostávajú. Opätovnú prosbu jeho ct. pán ministerpredseda odrazil tým, že prečítal na to poťahujúci sa odsek zákona, dľa ktorého válečná podpora vdovám prislúcha len po šesť mesiacov. Len že keď tento zákon vyniesli, nikto nemyslel na to, že táto vojna dlhšie môže trvať ako šesť mesiacov a tým menej myslel na to, že ona aj tri roky potrváť môže. Preto veľmi prosím p. ministrapredseda, nech súrne predostre taký modifikačný návrh, *dľa ktorého*

vdovy alebo po zakončenie vojny alebo kým im vykázaná bude pensia i naďalej dostávať majú válečnú podporu. (Hlučný súhlas z ľava.)

XI. zák. čl. z r. 1882. a pod č. 100.000/1914. vydané nariadenie finančného ministra ustáľujú válečnú podporu pre rodiny do vojny narukovaných. Jestli dakde, to zvlášte v hornovidietskych stoliciach doma ostavšie rodiny do vojny narukovaných hrdinov utisnuté sú na túto válečnú podporu, bo ako všetcia dobre vieme, ľud Horniakov z jeho málo roľčiek vyžiť nemôže a každý rok na Dolniaky, ba ešte aj do Nemecka prinútený je ísť prácu hľadať. Kú vyžitiu totiž neni dostatočné tých trochu zemiacov a toho málo chleba, čo sa tam urodí, lež potrebné sú aj peniaze, ku plateniu dane a úrokov a ku zaopatreniu odeve. Väčšia čiastka udržiavateľov tamojších rodín narukovala do vojny, doma ostavší ku nim patriaci ale nedostávajú válečnej podpory, prečo aj medzi nimi panuje najväčšie rozhorčenie.

Ct. Snemovňa! Z tých 1, 2, 3 holdy obnášajúcich roľčiek, čo majú tamojší malí hospodári, nemožno vyžiť. Ženy do vojny narukovaných, v nesmierne veľkom počte, prišli ku mne a žalovali sa, že ačpráve ich manželvia narukovali, ony predseda nedostávajú válečnú podporu a nevedia ako vyžiť. Ja nato pohľadal som hlavného slúžneho okresu a povedal som mu, že tieto žaloby zcela sú oprávnené, bo tak dľa zákona, ako aj dľa štatútov, válečná podpora prislúcha žalujúcim sa ženám. Zpočiatku len samí notári spravovali záležitosť válečnej podpory. Na moju opätovnú prosbu ale v prievidzskom okrese ku ustáleniu toho, komu prislúcha

válečná podpora, pritiahnutí boli aj členovia obecného predstavenstva. Notár ale už popredku ich informoval, že hmnotne sodpovední budú za to, jestli dakomu proti právu ustália válečnú podporu, ba ešte aj to im povedal, že takto ustálenú válečnú podporu doma ostavši členovia obecného predstavenstva zo svojho budú museť zaplatiť. Lahko si je predstaviť, že takto informovaní členovia obecného predstavenstva veľmi málo rodinám ustálili válečnú podporu. Keď ukrivdené ženy narukovaných na žalobu prišly k notárovi, ten členom predostrel tú otázku, či patričná žena seba a svoju rodinu udržať vie bez válečnej podpory, či bez nej vie vyžiť? Konečne každý človek môže ako-tak vyžiť, od hladu ešte nikto nezomre, čo slobodne môže chodiť, trochu zemiakov sa len najde, lež ako som povedal, k vyžitiu potrebné je aj trochu peňazí, aby opustená žena daň a od dlhov úroky platíť a odev pre seba a deti zaopatrit si mohla. Na otca a svokra nemôže rátať, bo tí dost starosti majú so svojou rodinou. Členovia obecného predstavenstva ale tak rozhodujú, že sa môže udržať aj bez válečnej podpory alebo jestli zo svojho nemôže vyžiť, že má otea, svokra, nech ju tí vydržiajavajú. *Viaceré ženy narukovaných preto sa žalovaly, že notár u seba zadrživa a nechce im vydať knižočku, v ktorej je napísaná ustálená im válečná podpora. S plačom sa žalovaly, že ich notár vysmieva, hreší a z kancelárie vyháňa, keď od neho pýtajú svoje knižočky.* Viaceré mi povedaly: «Prosím, ja mám šesť detí, ja mám štvoro detí a predsa nedostávam válečnú podporu.»

Aj to sa stalo, že jedna žena jej štyri deti doviedla do slúžnovského úradu a jednoducho nechala ich tam. Hlavný slúžny o tom hneď upovedomil notára a tej žene assignoval 50 korún, ubohá žena vzala tých 50 korún — a ako mi to minule rozpovedal hlavný slúžny okresu — išla do Budapešte s tým úmyslom, aby s jej žalobou obrátila sa na p. ministra honvédstva a na p. ministra vnútorných záležitostí. Nevieť či tam bola alebo nie. Povedala ale to: *Ja nepotrebujem tých 50 korún, lež žiadam tú válečnú podporu, ktorá mi a mojím deťom dľa zákona a štatútov prislúcha.*

Nechcem to povedať, že takéto veci robia so zlým úmyslom alebo zo stranníctva, ačpráve

úprimne vyznajúc, mal by som dost príčin a práva neprajne vyslovíť sa o úradníkoch našej administrácie, bo viem, ako s ľudom zachodia a veľmi dobre viem, že ich zachádzanie s ľudom nenie veľmi priateľské a humánné.

Nedávno bol u mňa z oslanskeho okresu v tekovskej stolici jedon gazda menom *Sunyal* z obce Cserenye — ktorá leží v našom susedstve — a ponosoval sa, že má štyroch synov na vojne, on ako starý človek sám ostal doma so štyrmi nevestami a s 12 alebo 14 vnučatmi. Rozpovedal, že sa obrátil na vicišpána stolice, ktorý ho vyslyšal a hlavnému slúžnemu okresu naložil, aby mu vyplatili válečnú podporu. Hlavný slúžny naložil to notárovi, notár ale hlavnému slúžnemu to odpovedal: «Prosím ten nepotrebuje podporu, veď má také dva kone ako Edmund Vogronics». Ten Vogronics totiž je znamenitý gazda, ktorý má vela zvláštnej lichvy. To zabudol notár, že tie dva pekné kone sú výsledkom mimoriadnej usilovnosti jeho dvoch do vojny narukovaných synov, bo on tie kone už aj vtedy mal, keď jeho synovia ešte doma boli. Takýmito veciami sužujú ubohý ľud a nedajú mu válečnej podpory.

Alebo hľa, tu je druhý pád. Na fronte napísali prosbopis, ktorý sa nachodí v mojich rukách. Myslím, že ten prosbopis diktoval alebo složil sám vojenský veliteľ, poslali ho žene a tá odoslala ho hlavnému županovi stolice. Hlavný župan naložil hlavnému slúžnemu okresu, aby žene vyplatili jej opravde dľa zákona a na základe štatútov prislúchajúcu válečnú podporu. Notár dostal toto naloženie a ubohá žena s jej prosbopisom prosila ho o podporu. Notár vzdor nariadenia, ktorým mu naložené bolo vyplatíť podporu, po osem mesiacoch tej žene predsa odprel podporu a keď ho začala uprosovať, aby jej vyplatil na prosbopise nariadením ustálenú podporu, vtedy jej so smiechom povedal: «Ten prosbopis schovajte si na pamiatku, ja viac neplatím.»

Viacej pádov by som vedel predniesť, neidem ale túto otázku obsírnejšie pretriasať, len o to chcem prosíť, aby tých mnoho tisíc, čo v tejto záležitosti prosby zadaly, prajný výsledok videly mojej interpellácie, preto aj s mojou prosbou obraciam sa k p. ministrovi vnútorných záležitostí.

Ponevác ale pri zaznačení mojej interpelácie viacej pánov vyslancov s tým sa ku mne obrátilo: *že škoda bolo predniesť tu len žaloby hornovidiackeho ľudu, bo podobné žaloby ozývajú sa zo všetkých strán krajiny* (Tak je! Tak je! z ľavej a krajnej ľavej.), preto pána ministra vnútorných záležitostí uctive prosím, nech naloží prvým úradníkom stolice, títo zas nech naložia okresným notárom, aby konečne dobre porozumeli tomu ministerskému nariadeniu a *válečnú podporu aby neodopeirali takým, čo majú aký-taký kúsok zeme, bo to ešte neznamená majetnosť*. Notár totiž jednoducho to sa pýta členov predstavenstva, či o *válečnú podporu* uchádzajúca sa žena má dajaký majetok. To sa nepýta, či tie dva-tri jochy zeme obťažené sú dlžobou alebo nie. Rozhodne môžem povedať, že u nás pozemky malých hospodárov až veľmi sú dlžobami obťažené a že u nás z toho, čo sa doma urodí, nikto vyžiť nemôže, toho najlepším dôkazom je, že na príklad z prievdzského okresu vyvážajú asi 60 vagónov zbožia, dovážajú ta ale 300 vagónov múky, každý rok teda potrebujeme 220 vagónov múky, aby náš ľud vyžiť mohol. Kde sú ešte iné potreby, kde je daň, kde sú úroky od dlžoby, kde je odev atď. Na toto potrebné peniaze naši ľudia osobitne musia si zadovážiť, prítomne ale im je to zcela nemožné a všetko to zaokryť môžu jedine z tých peňazí, čo dostanú ako *válečnú podporu*. (Tak je! Čujme!)

Veľmi prosím preto ct. p. ministra vnútorných záležitostí, aby po celej krajine súrne zakročil ráčil v tom smysle, ako som vyššie udal. Nadovšetko okresným notárom nech ráči prísne naložiť, aby žalujúce sa u nich ženy nevyhadzovali z kancelárií, bo majú vedieť, že manželia týchto žien za vlasť bojujú v strelných zákopách a ačpráve ja hovoriť môžem len o ľude Horniakov, môžem povedať, že keď som vojakov týchto krajov ku železničnej stanici odprevadil, videl som, s akou oduševnenosťou tiahli do vojny, videl som, že ta šli s tým povedomím, že treba obrániť vlasť, týchto ženy a deti teda opravde zaslúžia *válečnú podporu*. (Tak je! z ľava.)

Preto pánu ministrovi vnútorných záležitostí uctive predostieram nasledovnú interpelláciu (číta):

«Ct. pán minister vnútorných záležitostí má-li vedomie o tom, že na Horniakoch bývajúcemu robotníckemu ľudu, patrične členom rodín do vojny narukovaných robotníkov, dľa XI. zák. čl. z r. 1882. a pod č. 100.000/1914. vydaného nariadenia finančného ministra, právne prislúchajúcu im *válečnú podporu*, medzitka administrácie odopierajú na základe zlej informácie?»

Jestli ct. pán minister vnútorných záležitostí má vedomie o tom, či je náklonný súrne zakročiť tým cieľom, v čas potreby i nariadením prísneho vyšetovania, aby tieto protiprávne veci súrne zastavené byly?» (Hlučné schvaľovanie z ľavej a krajnej ľavej.)

Na túto, v každom ohľade odôvodnenú interpelláciu hneď odpovedal finančný minister Ján Teleszky a prosil snemovňu, aby v známosť vzala jeho odpoveď. (Schvaľovanie z pracovnej strany.)

Predseda snemovne: Interpellujúci pán poslanec hlási sa k slovu.

Koloman Brestyenszky: Ct. Snemovňa! Ja som nekritizoval nariadenie pána finančného ministra, *lež pokračovanie úradníkov administrácie*. (Schvaľovanie z ľavej a krajnej ľavej.) Preto s mojou interpelláciou neobrátil som sa na pána finančného ministra, lež na pána ministra vnútorných záležitostí, aby on v svojom obore naložil úradníkom administrácie, aby pokračovali dľa zákona a nariadenia finančného pána ministra.

Ján Bartos: *Aby, ako sa patrí, statočne a humánne zachodili s ľuďom*.

Koloman Brestyenszky: Ct. Snemovňa! Ct. pán finančný minister to hovorí, že on prehlíada prosbopisy, vyslúcha a vybavuje žaloby. Lež ako! Posiela ich zpiatky vicišpánovi, ten zas zpiatky pošle ich hlavnému slúžnemu a ten ich zpiatky pošle notárovi, notár ale nebude proti sebe robiť, nezmení svoju mienku a o záležitosti, ľudu hlboko do života siahajúcej, podá zas len takú zprávu, podľa ktorej prvej pokračoval. Preto odpoveď pána finančného ministra neberem v známosť a opätne prosím o prísne zakročenie proti úradníkom administrácie. (Hlučné schvaľovanie z ľavej a krajnej ľavej.)

Odpoveď finančného ministra v známosť vzala pracovná strana. Oстане teda zas len

Následník trónu arciknieža Karol Fr. Jozef (X) na bojišti.

všetko na starom! To ale nech si dobre zapamätajú naši hrdinovia a keď s Božou pomocou vrátia sa domov, pri voľbách nech nikdy nehlasujú na kandidátov pracovnej strany.

Jeho eminencia kardinál knieža-primas za pokoj.

Kardinál knieža-primas, arcibiskup ostrihomský, jeho eminencia dr. Ján Csernoch z príležitosti vianočných sviatkov ku svojmu duchovenstvu a ku tisícim svojich veriacich obrátil sa opravde otcovskými slovami, ktorými pokoj Krista Pána ohlasuje útrapami svetovej vojny ubitým dušiam. Jeho eminencia ďaleko siahajúcou sviatočnou ozvenou medzi iným vyslovuje sa nasledovne:

Do hluku diel svetovej vojny už po druhú hučí vianočný spev anjelský: «Pokoje na zemi...» a ešte vždy není pokoja! Dľa poznačenia dejepisu sveta ale, počas narodenia Krista Pána, brána na Jánusovom chráme v Ríme bola zatvorená, totiž po celom okršleku zemskom

panoval pokoj. A 800 rokov prvej aj prorok o narodiť sa majúcom Spasiteľovi predpovedal, že bude «panovníkom pokoja».

Či teda táto svetová vojna není potupou pokoja z nebies ohlasovaného, či v potokoch vylievaná krv ľudská neznamená ničemnosť príchodu «panovníka pokoja»?

Keby premožení takto smýšľali a hovorili, bolo by tomu ako-tak porozumeť, vífazi ale nemajú príčiny pochybovať v pravdivosti ozveny pokoja z Nebies ohlasovanej. Čo znajú dejepis sveta, dobre vedia, že brány Jánusovho chrámu od narodenia Krista Pána neraz cez desaťročia, ba miestami cez storočia boly zatvorené a národy, ktoré podrobily sa kresťanskej civilisácii, vyplnily zvestovanie proroka, keď «ich meče prekuvaly v čeriesla a dýky v kosáky». A aj v krvavej búrke svetovej vojny, kým naše čaty bojovaly na frontoch, k nim prislúchajúci doma pokojne orali, siali, žali a včul v pokoji zasvätiť mohli veľké sviatky vianočné. Nie tak naši nepriatelia: Srbi, Rusi, Francúzi! Vojakom týchto národov jak trpkó muselo padnúť bojovať v tom povedomí, že ich rodinné krby sú rozbúrané a ich rodiny roztrúsené. Terajšia svetová vojna je opravde trest Boží, ktorým Boh pokutuje proti kresťanstvu tisícročie boje vedúce mocnosti europejské. Svetová vojna je tiež dôkazom pravdivosti vianočného ohlasu anjelského: «pokoje na zemi ľudom dobrej vôle!» Nám, dobrého úmyslu, Boha opravde ctiacim národom stredišťa, Pán všetkých vojov, udel vífazaného a stáleho pokoja!

Pokoje Krista Pána ostatne je *pokoje vnútorný*, pokoje srdca, taký pokoje, *akého svet dať nemôže*, aký cisári a králi ustáliť nevedia. Keby takýto pokoje panoval v srdci každého človeka, vtedy by nebolo vojny, vtedy po tejto hriešnej zemi netiekla by potokami krv ľudská! **Keby ľudia zadržali desaťročie Božích prikázaní, v ktorých stojí: nezabiješ, nepokradneš atď., vtedy na zemi panoval by pokoje.** Ponevác ale zavraždili nám dediča trónu a jeho manželku a sprisahali sa, že rozkusujú pekné Uhorsko naše, útok millionov našich nepriateľov nemohli sme čakáť so založenými rukami. Vojna za takýchto okolností je nielen volná, lež bola aj potrebná, ako jediný liek, ktorý pravda nepodávajú nám na zlatých táčňach, v mäkých, tep-

lých postelách, lež v šrapnell-obaloch, na studených, mokrých bojištách.

A keď už na víťaznej strane istá netrpezlivosť a rozhorčenosť pre zdĺhavosť vojny vzmáha sa duše cez 17 mesiacov vo válečných radoch stojacich bojovníkov, v dušiach našich nech to vzbuduje vznešenú túžbu po vlasti večného pokoja, kde sudca svetovej vojny, čelá všetkých, čo viedli boj dobrý, ovenčí vavrínom slávy.

Krátke politické zprávy.

Jeho veličenstvo kráľ k armáde.

Arciknieža Fridrich, maršall a hlavný veliteľ armády, v armádnom rozkaze na vedomie dal zbrannej moci, že z príležitosti nového roka v mene millionov našich vojakov jeho veličenstvu predostrel novoročné blahoželanie, na čo jeho veličenstvo hlavnému veliteľovi poslal nasledovnú odpoveď:

Hlboko precitene novoročné blahoželanie celej v boji stojacej zbrannej sily, ktoré ste vzletnými slovami vyjadrili, hlboko Ma došlo. Pohľad, ktorý ste na pominulý válečný rok vrhli, s hrdou radostouznačí dôveru, ktorá Moju zbrannú moc naplňuje v povedomí zdarov, ktoré charakterisujú terajšie válečné polozenie naše a našich verných spojencov. Keď s Talianskom na jar podvodným spôsobom nový nepriateľ sa dostal proti nám, smelí obranci Tyrolska a Korutánska a Moja hrdinská armáda na Isonze obstály proti každému útoku. Zaujatie Belehradu, po skvelom a slávnom prejdení cez Dunaj a Sávu, naša a nemecká armáda svoje zástavy preniesla na Balkán. Kamkoľvek pohliadnem, na suchu i na mori, jak na severe, tak na juhu vidím zápasit Moju neohrozenú a snahou napredovania preniknutú zbrannú moc. Keď za prejavení každý cit a sľub vyslovujem Moju najvremejšiu vďaku, prosím Božie požehnanie na Moju zbrannú moc, na kovový ochranný štít a ostrý meč vlasti.

Franc Jozef, v. r.

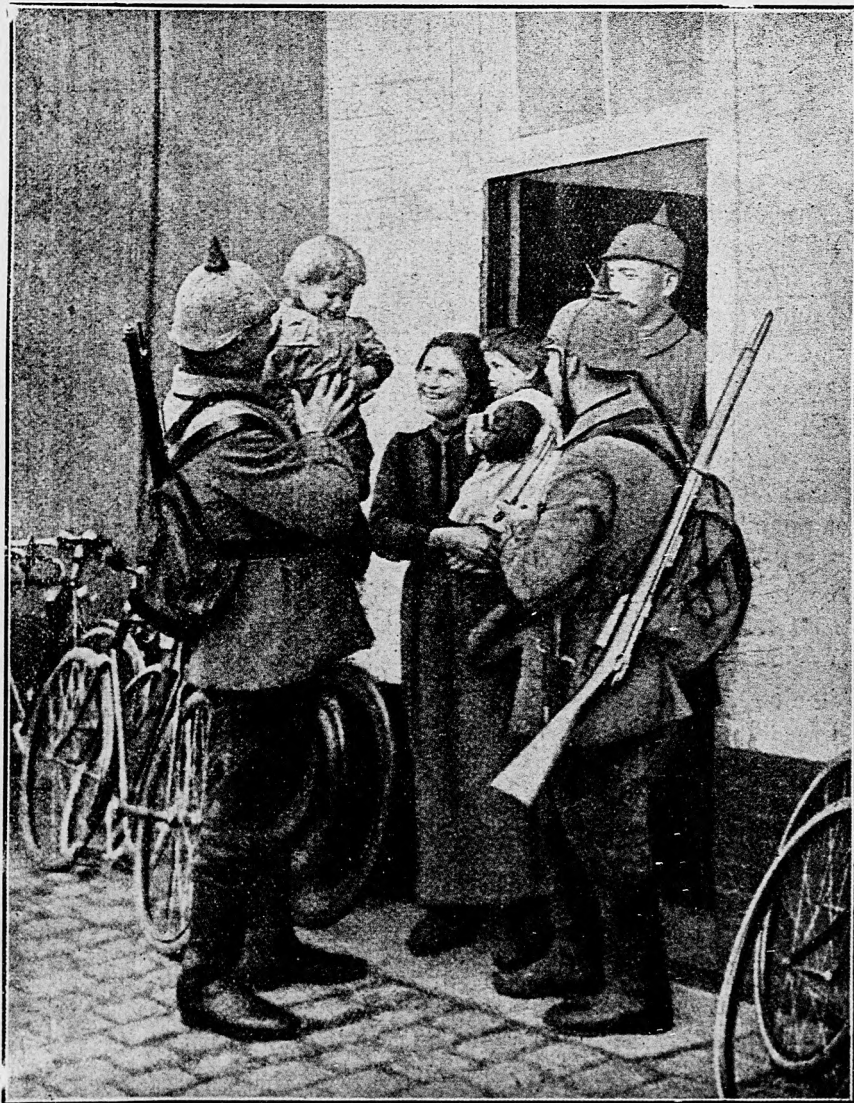
Schôdzka maršalla arcikniežata Fridricha s bulharským kráľom.

Z novinárskeho válečného stánu oznamujú: Po slávnosti otvorenia zemunsko-belehradskeho železničného mosta, hlavný veliteľ armády maršall arciknieža Fridrich na parolodi «Zsófia» zaviezol sa do Semendrie ku navštíveniu bulharského kráľa Ferdinanda. Bulharský kráľ Ferdinand v

sprievode bulharského dediča trónu kniežata Borisa a kniežata Cyrilla po Semendriu odcestoval v ústrety maršallovi. Po srdečnom pozdravení kráľa a dvoch kniežat a po predstavení sprievodu maršall vyše hodiny shováral sa s kráľom, ktorý potom s kniežatmi a sprievodom šiel na parolod, kde boli hosťami arcikniežata Fridricha, ktorý na ich počtu dával obed. Arciknieža Fridrich vyniesol zdravicu na kráľa Ferdinanda a na víťaznú bulharskú armádu, načo kráľ Ferdinand s najväčšou vrelou a najúprimnejšou úctou zmienil sa o svojom spojencovi, jeho veličenstvu kráľovi a o rakúsko-uhorskej armáde. Kráľ o polnoci odcestoval späť do Sofie, arciknieža Fridrich ale na druhý deň odcestoval na svoj hlavný válečný stán.

Stručný prehľad válečných udalostí.

Rusi s ich najnovšou offensívou na hraniciach Bessarábie, Bukoviny a východného Haliča nemajú šťastia. Už v prvých dňoch offensívy našim čatám 3000 ruských zajatcov padlo do rúk a do 6. januára ruské ztráty obnášajú 50.000 mužov.

Nemeckí vojaci takto zachodia s deťmi nepriateľov.

Nemecký predstrážca v Ruskom Poľsku.

Srbskej armády zbytky nachodia sa v Salonikách, kde prítomne zdržuje sa aj srbský kráľ Peter.

Černohorci nevedia zastaviť víťazné napredovanie armády generála Kövessa, ktorého čaty bombardujú už klúč Černohorska, opevnený vrch Lovčen. Nikita kráľ černohorský najnovšie vyhlásil, že nemá úmysel predbežne odcestovať z Černohorska.

Francúzi na západnom bojišti pri Hartmannsweilerkopfe utrpeli citlivú porážku. Do rúk nemeckých čiat padlo 600 francúzskych zajatcov.

Angličania uviedli všeobecnú vojnopovinnosť. Patričný zákonný návrh nižšia snemovňa prijala 403 hlasmi proti 105 hlasom. Vo vojne veľmi zle sa vede Angličanom. Pri Kut el Amare na brehu rieky Tigrisa na 120 kilometrov od Bagdadu 8. januára turecké čaty obkolesily a sbily 10.000 Angličanov.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

O udalostiach bojišta proti Rusom, hlavný válečný uhorsko-rakúsky stán vydal nasledovné úradné zprávy:

1. januára. Bitka vo východnej Haliči s nezmeneňnou prudkosťou trvá ďalej. Aj včera závažie boja bolo na našom fronte pri prostrednom a dolnom toku Strypy.

Od Bučaču na severovýchod včasne popoludní začaly účinkovať zástupy ruského delostrelectva a ich palba trvala do večerných hodín. Nepriateľ vtedy začal útočiť. Jeho v početných valoch útočiace stĺpy miestami štyri-päťkrát postúpily napred proti našim drôtovým prekážkam; pod pustošiacim účinkom našej palby ale všetky a všade sa rozpadly.

Nepriateľ v noci zanechajúc na stá mrtvých a ranených cúvol ta, odkiaľ sa pustil útočiť, na 600—1000 krokov.

Útoky Rusov, ktoré urobili pri Jaslovieci od Bučaču na juhovýchod a v blízkosti Ušcieska pri Dnjestri, stíhol ten istý osud, ako pri prostrednom toku Strypy.

Na bessarábskom fronte deň opäť pomerne ticho uplynul.

Posície armády generála grófa Bothmera pri hornom toku Strypy, ako aj posície armádnej skupiny Böhm-Ermoliho pri Ikve stály pod delostreleckou palbou nepriateľa. Pri armáde arcikniežata Jozefa Ferdinanda rozprášili jeden ruský bataillon, ktorý sa od Berešťanov na juh pokúsil napred postúpiť.

Pri zákrute Styru, od Čartorijska na severovýchod, nemecké a rakúsko-uhorské čaty zdane prepady nepriateľské predné stráže. Pri Kolodii, od Rafalovky na západ odrazili sme jeden útok.

2. januára. Nepriateľ teraz už aj proti bessarábskemu frontu armády Pflanzer-Baltina znova započal útočiť.

Poneváž na počiatku nového roku už dvakrát a v nasledujúce predpoludnie tiež toľkokrát marne sa pokúsil vniknúť do našich pozícií, popoludní o 1. hodine proti toporoveckým opevneniam urobil novší silný útok, ktorý hrdinskí obranci v zápase s ručnými granátami odrazili. O dve hodiny pozdejšie na tom istom území šesť ruských plukov postúpilo napred, ale aj tie sme z prevažnej časte znova odbili. Len v odseku jedného nášho bataillona neni ešte boj skončený.

Ztrata nepriateľa je mimoriadne veľká.

Nepriateľ v rano Nového roku od Bučaču na severovýchod napadol aj náš front na Strype. Tento útok sa práve tak zmaril, ako vytrhnutie Rusov proti jednému nášmu šiancu od Burkanova na severovýchod.

Vo východnej Haliči počet od jedného týždňa zajatých Rusov čini blízko 3000 hláv.

Od Dubna na juh a pri Breštianoch na území Kormina odrazili sme slabšie nepriateľské oddelenia.

3. januára. Na bessarábskom fronte aj včera celý deň bitka rozhorčene trvala. Nepriateľ urobil všetko, aby na okolí Toporoviec rozhodil naše čiar. Každý pokus o prelomenie zmaril sa na hrdinskom odpore našich statných čiat. Počet dovezených zajatcov je: 3 dôstojníci a 850 mužov.

Pri ustí Serethu, pri dolnej Strype, pri potoku Kormin a pozdĺž Styru osihotené vytrhnutia Rusov sme odrazili.

Početné miesta severovýchodného frontu stály pod nepriateľskou delostreleckou palbou.

4. januára. Vo východnej Haliči bitka trvá ďalej.

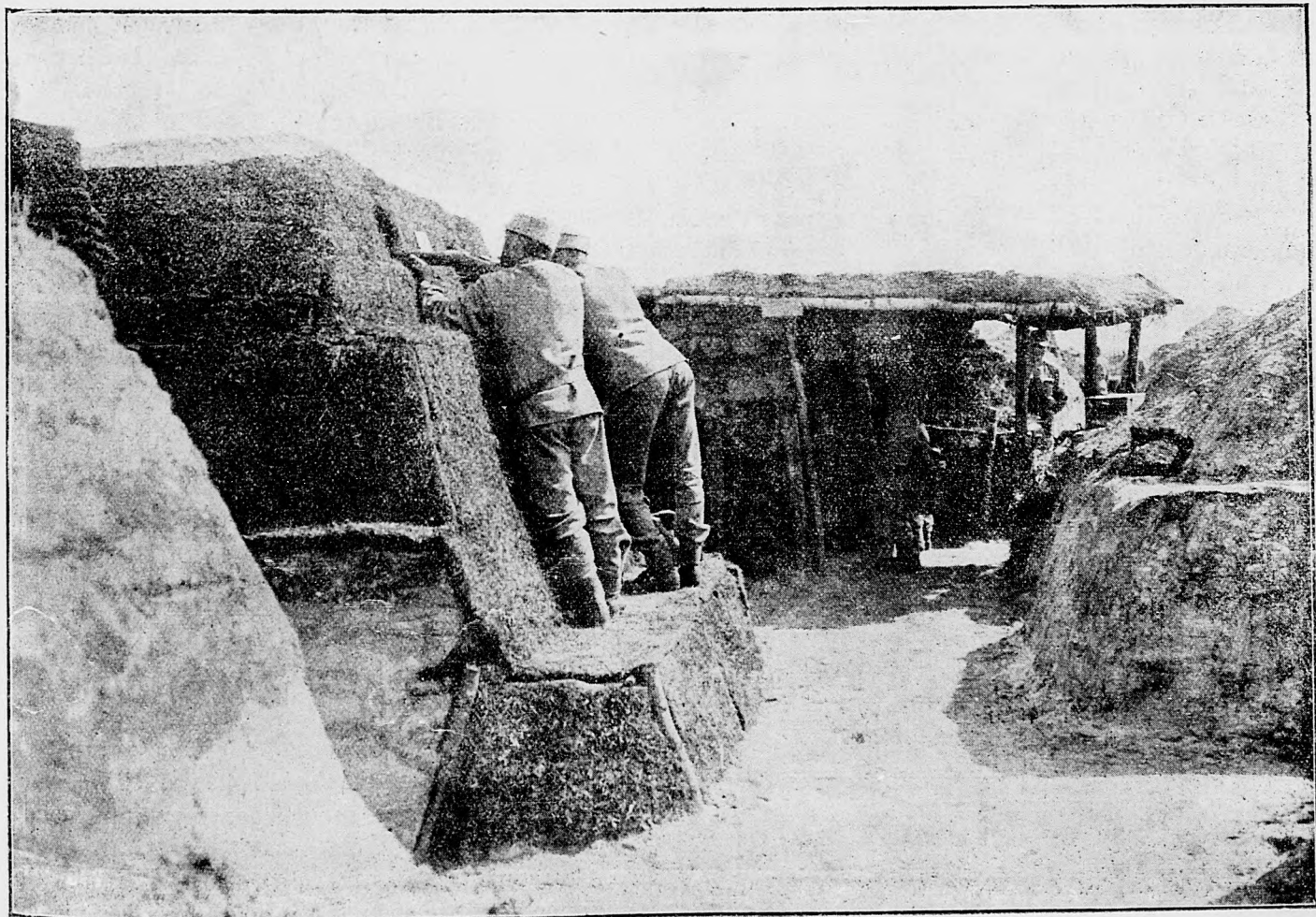
Nepriateľ včera pri Toporovciach, na bessarábskej hranici, s veľkou silou pokračoval vo svojich pokusoch o prelomenie. *Práve taký nezdar ho stihol, ako v predošlé dni.* Ruské útoky, zčiasťky v dlhotrvanlivom, krvavom ručnom zápase, všade sme odrazili.

Zvlášte rozhorčené boly pri lesnej strážnici od Raranea na východ, v dostrielaných zákopách, muž proti mužovi svedené boje, kde zvláste varaždinský 16. peší pluk si získal novú slávu.

Práve tak, ako na bessarábskom fronte *zmarily sa aj tie útoky*, ktoré nepriateľ od Okany na severovýchod a proti mostným opevneniam v Uščiestku urobil, ako aj každý s veľkou húževnatosťou obnovený pokus Rusov, aby na priestore od Bučaču na severovýchod vnikli do našich zákop.

Ztraty nepriateľa, práve tak, ako predošle, *sú mimoriadne veľké.* Na jednom 10kilometrovom odseku pred našim frontom **spočítali sme 2300 ruských mrtvol.** Jednotlivé ruské bataillony, ktoré sa s tisíc mužmi pohybovali do bitky, dľa ich vlastných zpráv so 130 mužmi sa vrátili. Od Bučaču na severovýchod počet v posledné dni zajatých Rusov prevyšuje 800 hláv.

Pri hornej Ikve čaty armádnej skupiny Böhm-Ermoliho sostrelily jedno ruské lietadlo.

Strelná zákopa.

5. januára. Vo východnej Haliči a na bukovinskej hranici naše čaty *aj včera víťazne bojovaly*.

Na bessarábskom fronte nepriateľ vo včasných popoludňajších hodinách znova začal veľmi silnú kanonádu. Útok pechoty aj tentokrát smeroval proti našim posiciam pri Toporovciach a pozdĺž hranice od Barance na východ. Nepriateľ miestami v ôsmych radoch útočil proti našim ochranným čiarom. Jeho stĺpy pred našimi válečnými prekážkami, zväčša však už prv, *rozpadly sa s veľkými ztratami*.

Horvátske a južnouhorské pluky závidia v huževnatej vytrvalosti, za najťažších okolností.

Proti mostným opevneniam v Uščiestku a na okolí Jaslovic urobené útoky Rusov stihol ten istý osud, jako útoky pri Toporovciach.

Ďalej na sever významnej udalosti nebolo.

6. januára. Válečná činnosť vo východnej Haliči a na bessarábskej hranici *včera značne popustila*. Nepriateľ naše posície občas držal pod delostreleckou palbou, ale jeho pechota nikde nestúpila do akcie. Ani na ostatných časťach severovýchodného frontu nebolo udalosti zvlášťnejšieho významu.

Nemecko-ruská vojna.

O udalostiach ruského bojišťa hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

1. januára. Pri Fridrichstadte jeden cez Iad Dviny urobený ruský útok v našej palbe sa zmaril. Na ostatných miestach frontu odrazili sme nepriateľské jágerské oddelenia a patrole.

Od Čartorijska na sever silnejšie nemecké a rakúsko-uhorské výskumné oddelenia vytrhly napred. Asi 50 Rusov zajaly a v noci vrátili sa do svojich posícií.

Rakúsko-uhorské batterie armády generála grófa Bothmera od boka páliac, účinnive braly účasť od Burkanova na juh v odrazení ruských útokov.

2. januára. Na rozličných miestach frontu napredujúce slabšie ruské oddelenia sme odrazili. Od Dryšvžatského jazera na sever jednému z nich priechodne podarilo sa postúpiť až po našu posíciu.

3. januára. Rusi na rozličných miestach s práve takým nezdarom pokračovali v pokusoch so svojimi patrolami a jágerskými oddielami, ako v predošlý deň.

5. januára. Na východnom bojišti polozenie je nezmenené.

6. januára. V hore rozprestierajúcej sa od Jakobstadtu na juh naše napredujúce výskumné oddelenie pred nepriateľským útokom prevažnej sily bolo prinútené utiahnuť sa. Pri Čartorijsku jednu napred potisknutú ruskú stráž sme napadli a zahnali.

Krešťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

O udalostiach západného bojišťa proti Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

1. januára. Na západnom bojišti významnej udalosti nebolo.

2. januára. V noci na 1. januára pokusy silných anglických oddelení, aby vnikli do našich posícií pri Frelingheme (od Armentièresu na severovýchod), sme zmarili.

Od Hullucha na severozápad naše čaty po zdarnom výbuchu obsadily výbuchom spôsobenú jamu. Z príležitosti zaujatia jednej nepriateľskej zákopy od Hartmannsweilerkopfu na juh vyše 200 zajatcov sa nám dostalo do rúk.

3. januára. Severne od hradskej Labasée-Bethune jeden náš väčší výbuch sa úplne zdaril. Strelecké a ochranné zákopy nepriateľove, taktiež jednu spájajúcu cestu výbuch zasypal. Časť nepriateľa, ktorý zákopy držal obsadenú, ktorá ostala pri živote a ktorá sa útekom chcela zachrániť, dostala sa pod účinnivú palbu našej pechoty a strojových pušiek. S týmto súvisle na širokom fronte našou prekvapujúcou palbou prepadli sme mužstvo nepriateľských zákop, ktoré zčiasťky v rýchľom úteku hľadalo zvoje zachránenie. Na ostatných frontoch uiet významnej udalosti.

Keď Francúzi na Nový rok v Elsasku bombardovali Lutterbach, jedna mladá deva vyjdúc z kostola prišla o život, jedna žena ale a tri dietky byly ranené.

5. januára. Na západnom bojišti na viac miestach frontu byly delostrelecké a minové boje.

6. januára. Na fronte miestami byly čulé delostrelecké boje. Mesto Lens nepriateľ i ďalej bombarduje. Od Le Mesnilu na severovýchod jedon pokus nepriateľa o útok s ručnými granátmi ľahko sme zmarili.

Proti Douai urobený útok jedného roja nepriateľských letúnov ostal bezvýsledný. Nemeckí váleční letúni sostrelili dva anglické lietacie stroje, jedon sostrelil poručík Boelke, ktorý s týmto už siedmy nepriateľský lietací stroj urobil boja neschopným.

Vojna proti Talianom.

O udalostiach na talianskom bojišti hlavný válečný stán uhorsko-rakúsky vydal nasledovné úradné zprávy:

1. januára. Talianske ťažké delostrelectvo opäť pálilo na obce Malborgeth a Wolfsbach. Na novoročnú noc zvlášte žive pálilo na Col di Lanu.

Polozenie je nezmenené.

2. januára. Na talianskom bojišti nič nového.

3. januára. Na talianskom bojišti zvlášťnej udalosti sa nestalo.

4. januára. V južnom Tyrolsku a na fronte Dolomitov byly zase delostrelecké boje. Naši letúni hodili bomby v Ale na jeden nepriateľov sklad.

Bombardovanie ruských posícií.

Obec Malborgeth z ťazkých kanónov opäť bombardovali.

V kotline Flitschu a aj na priestore Krnu talianske delostrelectvo sa hýbe.

Od Dolje na sever naše čaty včera ráno zaujaly jednu nepriateľskú zákopu, o ktorú sa ale húževnate bojuje. *Tri talianske útoky sme odrazili.*

Na doberdovskej planine, na jednotlivých častiach frontu denne prichádza ku bojom s ručnými granátmi a mínami.

5. januára. Ponevác v pomeroch rozhladnosti nastal prajnejší obrat, na celom prímorskom fronte ožila delostrelecká činnosť, ktorá sa na území Krnu a menovite pri Oslaviji veľmi prudkou stala.

Proti zákope, ktorú naše čaty zaujaly, urobený útok Talianov, jako aj ich proti našej posícii severne od San Michele ručnými granátmi urobený útok sme odrazili.

Naši letúni na vojenské budovy v Ale a v Striane hodili bomby.

6. januára. Na prímorskom fronte nepriateľská kanónová palba miestami znova bola prudkejšia.

Od Dolje na sever naše čaty opäť viac útokov odbily a zaujatú posíciu podržaly.

Na tyrolskom pohraničnom území v odseku Buchensteinu a Rivy bol živší delostrelecký boj.

Vojna na Balkáne.

Uhorských a rakúskych armád operácie na Balkáne.

O operáciach uhorských a rakúskych armád na Balkáne hlavný výlečný stán uhorsko-rakúsky vydal nasledovné úradné zprávy:

1. januára. Pri Ipeku zase našli štyri kanóny, ktoré Srbi boli zakopali. Pozdĺž Tary bola srážka.

2. januára. Na juhovýchodnom bojišti nestalo sa žiadnej významnejšej udalosti.

3. januára. Pri Mojkovaci odohnali sme jedno černo-horské oddelenie, ktoré sa odvážilo prejsť na severný breh Tary. Položenie je nezmenené.

4. januára. Na juhovýchodnom bojišti niet zmeny.

5. januára. Útok čiat Kövessovej armády proti Černo-horcom od Berany na sever a od Rožaje na západ prajne postupuje napred. Na území Bocche di Cattaro v posledné dni občas na oboch stranách delostrelectvo vyvinulo činnosť.

Ináč polozenie zostalo nezmenené.

Útok proti Salonikám sa začína.

Lugano, 6. januára. Časopis «Corriere della Sera» zo Salonik s dátumom 3. januára večer dostal nasledovný telegramm: Anglicko francúzski letúni ustálili, že sa za hranicou dejú veľké pohyby čiat. Letúni svoju výskumnú cestu konali za Petričom a za štrumickým nádražím a ustálili, že Bulhari a Nemci vo veľkých húfoch tiabnu medzi Dojranom a Gjevgejim ku hranici. V Monastýri

stojí 15.000 ľudí. Všetko poukazuje na to, že sa odpočinok zbraní už skončil a všeobecný veľký útok proti Salonikám je blízky.

Vojna Turecka proti Rusom, Angličanom, Francúzom a Talianom.

O udalostach bojišta Turkov proti Francúzom a Angličanom hlavný výlečný stán turecký vydal nasledovné úradné zprávy:

1. januára: Pri Sed il Bahre delostrelecký a bombový boj trval ďalej. Za istý čas sa aj jeden križiak a jeden monitor zúčastnily v palbe. Naše delostrelectvo odpovedalo na palbu a lode prinútilo cúvnuť. Jedon monitor za hodinu bezvýsledne bombardoval naše batterie pri morskej užine. Vo výške Bešike trafili sme jednu torpedovú loď, ktorá odplávala. Jedon z našich hydroplanov na nepriateľské tábory pri Sed il Bahre hodil tri bomby. Naše batterie pri morskej užine účinnive bombardovaly sklady nepriateľa pri Sed il Bahre, medzi čím viac skladov bolo spustošené.

Iného niet čo oznámiť.

Mezopotámský front:

4. januára: Všetky pokusy nepriateľských oddelení, aby z Aligharbi pomoc poskytl Kut-el-Amare, sme odrazili.

Kaukazský front:

Na ľavom krídle občas bola prestávajúca palba pechoty a delostrelectva.

Dardanellský front:

V noci na 3. januára jedna torpedová loď niekoľko krát vystrelila smerom Ari Burnu, potom odplávala. Pri Sed il Bahre naše delostrelectvo do rana bombardovalo nepriateľské posície a táborové miesta medzi Sed il Bahrom a Teke Burnu. V noci jeden križiak za krátky čas, 3. januára však dva križiaky bez účinku bombardovaly naše posície. Naše delostrelectvo dvakrát trafilo jeden križiak. Nepriateľské delostrelectvo popoludní prekvapujúcim spôsobom napadlo náš centrum a ľavé krídlo. Naše delostrelectvo silne odpovedalo, umlčalo nepriateľské delostrelectvo, spustošilo veľkú časť nepriateľských streleckých zákop a jednej doprave zaseklo cestu. Naše batterie predpoludním s prestávkami bombardovaly prístavné miesta v Sed il Bahre a Teke Burnu, dve dopravné lode prinútily k odplávaniu a na okolí zapríčinily oheň, ktorý celý deň horel.

5. januára: Dňa 4. januára byly prudké boje delostrelectva a hadzačov bomb. Nepriateľova palba smerovala hlavne na náš centrum a na naše pravé krídlo. Nepriateľovej palby zúčastnily sa aj jeden križiak a jedna pancierová loď. Popoludní jedna pancierová loď a jeden monitor strieľaly na tieto isté posície a v jednej veľmi malej časti našich ohromných zákop nepatrnú škodu zapríčinily. Naše delostrelectvo energicky odpovedalo na palbu a strieľalo na prístavné

miesta pri Sed il Bahre a Teke Burnu, taktiež na koncentrované čaty.

Jedon nepriateľský križiak sme trafili, načo zastavil palbu. Dňa 3. januára naše batterie pri morskej užine na pobreží Anatólie bombardovali prístavné miesta pri Sed il Bahre a Teke Burnu. Napriateľ veľkým mrbaním munície odpovedal na palbu, ale nedosiahol zdaru.

Dňa 4. januára tie isté batterie strieľali na čaty, ktoré pri Sed il Bahre, na okolí Sed il Bahru a pri Teke Burnu pracovali. Naše batterie dosiahly značný účinok.

Jedon náš hydroplan robil zdarné výskumy smerom Imbrosa a nad Sed il Bahrom. Na prístavné miesta severne od Sed il Bahru a na blízke lode hodil tri bomby. Po hodení bomb vyšľahol veľký stĺp dymu, čo dokazuje zdar útoku.

Koristi pri Ari Burnu vzrástla o dve kistne ručných granátov, o jednu úplne vystrojenú poľnú kuchyňu a o železnú mnohým delostreleckým strelivom naplnenú kistňu.

Na ostatných frontoch niet nového.

Vojna na mori.

Činnosť nemeckých podmorských lodí.

Londýn, 1. januára. (Reuter.) Poštovní parník «Persia» prislúchajúci spoločnosti «Peninsular and Oriental Line» 30. decembra pri Kréte potopili. Väčšina cestovateľov a početného mužstva zahynula. Len štyri člny opustili parník a zaviezli v nich sediacich do Alexandrie. Medzi 230 cestovateľmi boli traja Amerikáni.

Londýn, 1. januára. Ako «Lloyds» oznamuje, anglický parník «Adelia» potopili.

Anglický križiak utonul.

«Kölnische Zeitung» sdeľuje z hollandskej hranice: V Londýne úradne oznámili, že v Le Havre anglický pancierový križiak «Natal» vo štvrtok popoludni utonul následkom výbuchu, ktorý sa stal vo vnútri lode. Z mužstva 400 ľudí zachránili.

Potopené parníky.

Londýn, 3. januára. Anglický parník «Glengile» potopili. Asi sto ľudí zachránili.

Japonský parník «Kenkoku Maru» potopili. Mužstvo zachránili. Parník stavali r. 1914. a obsahoval 3217 tún.

Potopená parolod' «Persia».

Londýn, 3. januára. Agencia Lloyds oznamuje, že poštová parolod' «Persia», ktorú pri Kréte potopili, bola na ceste do Bombaya a 28. decembra prišla do maltanského prístavu. Že koľko matrózov a cestovateľov bolo na parolodi, z úradného miesta ešte neoznámili. Dľa zpráv z iného prameňa na parolod' kúpilo si v Londýne vozné karty 230 cestovateľov, medzi nimi 87 žien, 25 detí a 3 Amerikáni.

Londýn, 3. januára. Úradne sdeľujú, že 148 cestovateľov parolode «Persia» v Alexandrii vyložili na breh. Z týchto dľa chýru 98 patrí k osobníctvu parolode.

Krátke politické a válečné chýry.

Protí pápežstvu.

Nemecké noviny «Neue Züricher Zeitung» z dobre informovaného prameňa oznamujú: Dľa úplne spoľahlivej, z príslušného miesta obdržanej informácie na základe splnomocnenia môžeme sdeliť, že Taliankom podpísaná londýnska smluva obsahuje klausulu, v smysle ktorej na žiadosť pád nepristanú na to, aby sa na rímsku sv. stolicu poľabujúci sa garancionálny zákon stal medzinárodným, ani na to, aby sám zákon počas budúceho vyjednávania o pokoj v prospech Vatikána akokoľvek bol zmenený. Vo Vatikáne v tomto vidia «pazúry talianskej lóže». Vzrušenie je tam veľké. Časopis k tomuto dokladá, že nešťastnú londýnsku smluvu teraz rozšírili tak, že má charakter sprisahania a odkázania vojny svätej stolici a pápežstvu zo strany antantu.

Stravovanie Čiernej Hory sme znemožnili.

Cetinje, 31. decembra. (Telegramm prišiel opozdene.) Včera vydali nasledovnú úradnú zprávu: Stravovanie Čiernej Hory stáva sa úplne nemožným. Položenie je so dňa na deň ťažším. Rakúsko-uhorské podmorské lode napádajú plachtové a parné lode pri černo-horských a albánskych brehoch. Dňa 29. decembra jednu potraviny vezúcu černo-horskú plachtovú loď pri Dulcigne potopili. Dnes jednu parolod', ktorá viezla 2000 tún potravín, pri San Giovanni di Medue stihol ten istý osud.

Cetinje, 2. januára. Pri bombardovaní Durazza 28. decembra jednou rakúsko-uhorskou flottou parolod' «Midie», ktorá viezla asi 6000 tún potravín do Čiernej Hory, sa chytila. Náklad lode zhorel.

Odpoveď Bulharska a Turecka na zatknutie salonických konsulov.

Sofia, 3. januára. Dľa zprávy bulharskej telegrafickej kancelárie zatknutie salonických nemeckých, rakúsko-uhorských, bulharských a tureckých konsulov vyvolalo búrlivé ohradzovanie sa v Grécku, kde pre toto drsné urazenie suverénnych práv gréckej vlády sú hlboko pohoršení. V Bulharsku pre túto udalosť panuje nemalá rozčúlenosť. Ministerská porada uzavrela, že z trestu všetkých úradníkov, ktorí po odcestovaní správcov anglického, francúzskeho a srbského vyslanectva zostali v Bulharsku, zatknú a len po pustení salonického bulharského konsula a osobníctva bulharského konsulátu pustí ich zase na slobodu.

Carigrad, 3. januára. Porta prostredkovaním veľvyslanectva Spojených Štátov severo-amerických sa ohradzovala proti svedovému zatknutiu salonického

tureckého konsula a úradníkov konsulátu. Porta, dľa chýru, v tom páde, keby na ohradzovanie Grécka zatknutých konzulov nepustili na slobodu, porobí poriadky proti štátnym občanom dohody v Turecku bývajúcim.

Anglický minister vnútorných záležitostí zaľakoval

Londýn, 3. januára. «Daily Chronicle» oznamuje, že minister vnútorných záležitostí sir John Simon zaľakoval, lebo je proti uvedeniu všeobecnej vojovinnosti.

Kopenhága, 4. januára. Tunajším časopisom oznamujú z Londýna: Následkom uvedenia všeobecnej vojovinnosti chce zaľakovať päť ministrov.

Berlin, 4. januára. Vodca Irov Redmond, ktorý v otázke všeobecnej vojovinnosti dosiaľ podporoval ministerského predsedu Asquitha, teraz následkom tlaku nacionalistov prinútený bol vyhlásiť, že jeho strana každou silou sa postaví voči uvedeniu vojovinnosti.

Ztrata Angličanov v decembri.

Londýn, 3. decembra. «Daily Telegraph» oznamuje, že ztrata anglických vojsk v decembri činila 884 dôstojníkov a 13.686 mužov.

Nemecko-turecké prípravy proti Egyptu.

Rotterdam, 5. januára. Athénsky dopisovateľ londýnskeho «Daily Telegraph»-u so vzrastajúcou obavou oznamuje, že prípravy Nemcov a Turkov proti Egyptu stávajú sa už badateľnými. Zvlášte v ohľade delostrelectva robia Nemci všetko a majú delá, ktoré nesú do dosiaľ neznámej dialky. Povolaním týchto kanónov bude, aby anglické ochranné diela pri Suezskom kanále i z tej najväčšej dialky s bezpodmienečnou istotou rozstrieľaly.

Nemecká jazda pred Salonikami.

Rotterdam, 5. januára. Londýnskemu časopisu «Daily Mail» oznamujú zo Saloník, že pri salonických opevneniach nemecká jazda prišla do potyku s anglickými prednými strážami.

Bulharské vojská tiež sú hotové započat útok. Ich počet je veľmi značný.

Japonského ministerpredsedu zbili v parlamente.

Z Kopenhágy sdeľujú, že v Tokiove proti vláde sriadili veľkú demonstráciu a v parlamente boli bitky. Ministersého predsedu Okumu natoľko zbili, že ho museli vyniesť z parlamentu a jeho stav je taký povážlivý, že vybavovaním záležitostí ministerského predsedu musel poveriť iného. Väčšina nižšej snemovne žiada od vlády zamiešanie sa Japonska do asiatických záležitostí a preklina dosavádznu nečinnosť. Žiadajú, aby v Asii Japonsko hralo vodcovský zástoj. V Tokiove panuje veľká rozčulenosť.

Válečné zasadnutia krajinského zákonodarstva.

Krajinské zákonodarstvo válečné zasadnutia začalo 3. januára s pojednávaním zákonnej predlohy o Stredišti peňažných ústavov. Proti tejto predlohe strmo postavila sa spojená opposícia a len po značnej zmene pôvodného návrhu privolila ku pokojnému jeho pojednávaniu.

V zasadnutí 4. januára z kresťanskej ľudovej strany o predlohe Stredišťa peňažných ústavov rečnil krajinský vyslanec Alexander *Šimonyi Szemandam* a ku zabezpečeniu ďalšieho panovania pracovnej strany vymyslené toto Stredišťe, správne predstavil ako sanatórium peňažných ústavov.

V zasadnutí 5. januára po pokračovaní v pojednávaní o Stredišti peňažných ústavov z kresťanskej ľudovej strany Štefan *Rakovszky* interpelloval ministerpredsedu v záležitosti centralistického pokračovania v Rakúsku a Koloman *Brestyenzsky* v jeho interpellácii vecne, lež ostro na otázku bral ministra vnútra, v záležitosti odopierania válečnej podpory ženám a rodinám do vojny narukovaných. Po interpelláciach válečné zasadnutia odložili do 10. januára.

Snemovňa veľmožov zasadnutie vydržovala 4. januára a prijala najnovšie odhlasované zákonné návrhy.

Ruská offenzíva.

Cez vianočné sviatky, keď sa tu doma rodiny shromaždily ku vianočnému stromku a aj vonku na fronte naši hrdinovia slávil svätú pamiatku narodenia Spasiteľa, Rusi začali ohromnú palbu. Rátali na to, že naši pohrúžení do sviatočnej nálady, nebudú dost bedliví a neočakávaný útok nepriateľa sa podari. Najtuší bol útok na pravé krídlo nášho vojska, stojaceho v Bessarábii. A zatým nasledovali útoky na celom fronte v okolí rieky Strypy a pri vtoku rieky Serethu. Rusi silou-mocou chceli preraziť náš front, po každom nezdare posielali nové voje, ale všetky útoky zmarila hrdinskosť našich bojovníkov.

Všeobecne sa hovorí, že Rus má množstvo ľudí. Ale ani nešahuje ľudské životy. Jako pred rokom, podobne aj teraz v štyroch-piatich hustých radoch napáda ruské vojsko naše posície. Táto vojenská taktika — bárs vyžaduje ohromné obete — minulého roku mala výsledok, keď Rusi v októbri r. 1914. na okolí rieky Visly obklúčili ľavé krídlo nemeckého vojska a prinútili ho ku cúvnutiu. Týmto oslobodili mesto Varšavu od Nemcov. Podobne to urobili aj pri Gore Kalvarii, keď sa im podarilo prekaziť spojenie nemeckého vojska s naším. Potom pri Ivangorode, keď sa z pevnosti vyrútili a prinútili našich ku cúvnutiu. Túto taktiku sledovať chceli aj teraz. Ohromné sily hnali do predu a keď prvé rady zničené boli palbou našich kanónov a strojových pušiek, nasledovali rady nové.

Sám ruský cár prišiel na bojište, aby posmeľoval

vojsko, ktoré následkom toľkých ztrát a toľkých nezdarov už ochabovalo. Ale ani táto vysoká návšteva neprieniesla prajnejší obrat. Všetky útoky Rusov sa zmarily.

Že Rusi hlavne na tomto vidieku napínajú všetky svoje sily, že hlavne tu by radi náš front prerazili, to je dôkazom, že by sa Rusi radi dostali do Bukoviny, aby odtiaľ ďalej tiahnuť mohli proti Sedmohradsku. Po prerazení nášho frontu na hraniciach Bukoviny prinútení by sme boli zmeniť celý front na pobreží rieky Strypy a z nových svojich posícií mohli by ďalej útočiť na náš front v západnej Haliči. Ale to nejde tak ľahko. Celých desať dní trvaly ohromné ruské útoky bez toho, že by sa Rusom bolo podarilo zaujať aj len prvú našu obrannú čiaru. A za touto sú nové obranné čiary, ešte lepšie opevnené, než je prvá čiara.

Rusi nerátali na to, že behom pomerne krátkeho času budeme vstave bojovnú čiaru tak mocne opevniť. Oni počítali len so svojou veľkou presilou. A nerátali na to, že každý novší útok značne zmenší počet útočníkov. Lebo v dobrom úkryte stojace delá a strojové pušky spôsobia ohromné pustošenie nielen v rade tých, ktorí sa do predu ženú, lež aj v rade tých, ktorí sa po nezdarenom útoku chcú utiahnuť. Ale Rusi nešánujú ľudské životy.

Ruská ofenzíva, započatá s celou náruživosťou, môže mať aj iný cieľ. Známe je, že sa Rumunsko nechce vzdáť doterajšej svojej neutrality. Rusi chcú teda nátlak robiť na Rumunov. Už pred týždňami oznámené bolo, že na hraniciach Bessarábie a Rumunska shromažďuje sa mocné ruské vojsko, ktorého úlohou má byť tiahnuť do Bulharska. Ruská diplomácia vykonala všetko možné, aby Rumunsko cieľom štátov štvordohode získala. Vtedy by ruské vojsko mohlo tiahnuť cez Rumunsko do Bulharska. Ale toto ťaženie Rumunsko nedovolí, kým je neutrálne. A Rumunsko pridrža sa doterajšej neutrality. Ponevác sa tieto snahy Ruska nezdarili, začali Rusi novú ofenzívu v Haliči. Azda za vydobitým víťazstvom sa podarí získať si priazeň Rumunska.

Ruská ofenzíva má teda dva ciele, jeden válečný, druhý politický. Ale Rusom sa nedarí. Všetky ruské útoky zmari sa. Lebo máme silné posíciie a máme oduševnených hrdinských bojovníkov.

Telefonisti a ordonanci.

Už v čas pokoja máme rozličné vojenské školy, v ktorých si možno osvojiť odborné vojenské vzdelanie. Sú to školy pre vodcov patrol, odhadovateľov vzdialenosti, telefonistov a zpravodajcov. Toto dobré vzdelanie v pokoji osvedčilo sa na válečnom poli veľmi úspešne a naši váleční odborníci docielili skvelých výsledkov. Akonáhle pechota započala v bitke strelbu, najprvnejšou starosťou je pomýšľať na to, aby čo najskôr bolo uvedené spojenie nazad s predstaveným

veliteľstvom. Veliteľ bataillonu je telefonicky stále spojený s veliteľom pluku. Často býva aj menšia skupina (1-2 stotiny) telefonicky spojená. Samo sebou rozumie sa, že aj ďalej od pluku k vyšším veliteľstvám telefonové vodítka bezvadne účinkujú. Preto sú všetci vodcovia, ktorí majú vydávať rozkazy, telefonicky vzájomne spojení a stále je postarané aj o to, aby aj susedné pluky mali spojenie. Každý veliteľ je dopodrobna informovaný o všetkých pohyboch vojska a môže jednotlivé rozkazy dávať zase ďalej najrýchlejšou cestou, čím sú takmer celkom vylúčené všetky prekvapenia. K bezprostrednému vykonávaniu telefonovej služby sú ustanovení telefonoví poddôstojníci a vojaci. Obyčajne sú vriadení do takzvaných telefonových patrol. Traja mužovia obsluhujú telefon, pričom sa môžu dľa ľubovôle zamieňať; dvaja mužovia sú tekmer vždy na ceste, aby pri vodítkach odstraňovali prekážky, lebo veľmi často sa stáva, že je drôt postriekaný alebo z neopatrnosti poškodený. Medzi našimi telefonistami, predostretými k vyznačeniu pre ich ťažkú službu, najdeme mnohých, ktorí by nám mohli podať svedectvo o chladnokrvnosti, s ktorou naše mužstvo vykonáva svoju službu. Máme nepočítané prípady, ako telefonové mužstvo pokojne odoberalo z telefonu rozkaz, keď do okola padaly granáty, alebo s nasadením vlastného života odnieslo na bezpečné miesto telefonový aparát z horiacej budovy. Čítame, že členovia telefonovej patroly celkom bezstarostne šli svojou cestou v najhustejšej strelbe nepriateľskej pechoty a delostrelectva a vykonávali svoju prácu jako v pokoji.

Menom ordonanci sú označovaní vojaci, ktorí donášajú zprávy. Z najprednejších telefonových staníc musia byť donášané rozkazy podriadeným veliteľstvám čiat a rojov. Týmto cieľom je ustanovené u každého veliteľa viac takzvaných válečných ordonancov. Týchto služba je ťažká. Keď sa už za dlhší čas vedie pozicionálny boj, strelecké zákopy sú prerobené a predné posíciie sú so zadnými spojené vedľajšími spojovacími zákopami, tak že potyk s jednotlivými pešími skupinami, jestli práve granáty nepadajú, je menej nebezpečný. Keď ale pechota stojí v útoku, pozostávajú úkryty z malých nesúvisiacich jám; je to potom trpká služba donášať rozkazy. V silnej strelbe nepočut velenie alebo zapískanie; dať znamenie signálnou zástavkou je veľmi nebezpečné, lebo to môže nepriateľ spozorovať. Nezbyva teda nič iného ako použiť k donášaniu dôležitých rozkazov ordonancov. Je neoceniteľné, s akou svedomitosťou a sebaobetavosťou vykonáva svoju úlohu naše mužstvo i v najprudšej strelbe. Opravdové opovrhovanie smrťou, to je jediný výraz, ktorý môžeme použiť. Zpravodajca si prv nepohovie a neodpočinie, kým naňho sverený rozkaz nedoniesol na určené miesto. Nepočítané predostrietia k vyznačeniu, boli už podané pre týchto mužov. Mnohí z našich ozdobených vojakov získali si vyznačenie v zpravodajskej službe. Dôstojníci vyprávajú o svojich statoč-

ných ordonancoch, ktorým v mnohých prípadoch odovzdali k doručeniu dôležité rozkazy, ktoré a vždy správne zanesli na určené miesto.

Kynožme v zime škodlivé húsenice.

Vinohradníci a ovocinári veľmi dobre vedia, akú veľkú škodu znamená, keď vinič alebo ovocné stromy zaplavia húsenice. Húsenice sú horšie ako mráz, vetor, ľadovec, lebo jestli tieto pohromy aj obídu ovocný sad, ovocinár so slzami v očiach môže sa dívať na zmarenie svojej nádeje, jestli svojou neopatrnosťou a lenivosťou dovolil rozmnožiť sa húseniciam na ovocných stromoch. Pozde je banoť už vtedy, keď tieto pažravé živočíchy cez jar a cez leto na holo poobhrýzajú všetky stromy v ovocnej záhrade, vtedy je už veru pozde pomáhať, bo v ten rok veru nebude sa obrať ovocie so stromov.

O veľa skôr sa majú pustošiť tieto živočíchy: v zime, keď si ľahšie a lepšie môžeme poradiť s nimi. Všetky škodlivé húsenice sa v júni zjavujú vo väčšom množstve. V takýto čas ich motýľci zaplavujú celý vidiek a vždy sa usalšia len na takom mieste, kde pre svojich potomkov najdu dostatočnú živnosť. Motýľci svoje vajčka kladú na listy stromov a tak sa postarajú o ne proti zime, že vláknami, ktoré vypúšťajú zo svojich úst, tak pevne obsnújú a posohňajú stromové listy, že tieto listy ani keď uschnú neodpadnú so stromu.

Tieto húseničie hniezda by veru v lete bolo veľmi ťažko najst, ale po opadaní listia so stromu tieto hniezda hneď padnú človeku do očí a šikovný a rozumný gazda v takýto čas sa prichytí ku kynoženiu húseníc. Oberie so stromu tieto zavlnuté listy, ktoré sú plné drobnými, od zimy zmeravenými húseniciami alebo húseničími vajčkami. Sossierané listy treba spaliť, toto je najistejší spôsob pustošenia húseníc.

Zimné pustošenie húseníc je teda takrečeno detskou hračkou, ktorú naozaj i dietky ľahko môžu konať, neslobodno ju teda odložiť na jar alebo na leto, keď sa nebezpečiu len zpolovice, s veľkou prácou a drahým kropením dá predísť. Gazda cez zimu aj tak má dost času a niekedy sa veru i nudí, túži po práci, teda nech tu i tu nakukne do vinice, do ovocného sadu, nech ich čistí a za túto svoju ľahkú prácu dožije sa odmeny.

Pravda je, že pustošenie húseníc len tak má smyslu, jestli sa mu všetci majitelia viníc a ovocných sadov dajú do služby. Ten gazda sa neoslobodí od pustošiacich húseníc, ktorého sused nič nerobí proti nim, lebo húsenice, akonáhle obhrýzú ovocné stromy lenivého gazdu, prelezú do susednej listnatej záhrady a tam pokračujú v pustošení. Aby nevinný človek netrpel pre lenivosť, neopatrnosť iných, minister orby zákonom nariadil, že keď sa húsenice veľmi rozmnožia, aby vrchnosť nútila občanov ku ich kynoženiu.

Ale múdry človek ani nečaká takéto vrchnostenské nariadenie, lež aj bez toho kynožie húsenice.

CHYRNIK.

Pápež k Poliakom. Lvovský arcibiskup dr. Jozef Bilezewski minule od svätého Otea dostal odpoveď na ten pozdravujúci list, ktorý poľskí biskupi z príležitosti nového roku poslali svätému Otcovi. Sv. Otec poľský národ ubezpečuje o svojej láske, ktorá sa následkom utrpení, ktoré Poliakov stihly, ešte zväčšila. Svätý Otec by bol rád, keby túto lásku naproti Poliakom i zodpovedajúcou hmotnou podporou mohol prejavíť. Prosí Boha, aby uľavil žiale, ktoré vojna zapríčinila. Konečne svoje apoštolské požehnanie posielala poľskému národu.

Z biskupstva spišského. Levočský opát-farár Celestin Kompanyik a lubický farár, čestný kanonik Jozef Harencsár vyznačení sú s čestným odznakom Červeného Kríža druhej triedy s válečnou ozdobou, podhradský farár, pápežský komorník Štefan Zemancsik ale so striebornou čestnou medaillou Červeného Kríža s válečnou ozdobou. — Dr. Jána Szémána, direktora kapitulskej katolíckej učiteľskej pripravovne, vyvolili do výboru krajinského spolku katolíckych katechetov a profesorov náboženstva. — Klerici spišského semenišťa na vianoce vojakov obetovali 20 korún. — V Kézmarku z príležitosti vianočného obdarovania tam opatrovaných ranených vojakov, levočský kaplán Alexander Borzsenszky, duchovný kézmarskej rezervnej nemocnice, v maďarskej a miestny farár Ján Janecskó v slovenskej reči povedali srdečné slová potechy, povzbudenia a napomínania k hlboko dojatým vojakom shromaždeným okolo vianočného stromčeka.

Načo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Štefan Novák, opát-farár Alžbetinohého námestia v Budapešti, na válečné dobročinné ciele obetoval 3000 korún.

Na znovopostavenie karpátskych obcí, ktoré Rusi spustošili, mesto Skalica na svojom posledne vydržiavanom valnom shromaždení odhlasovalo 1000 korún. Na ten istý cieľ skalická r.-katolícka obec darovala 200 a skalický gazdovský spolok 100 korún.

Rožňavského biskupa Ludvika Balása mesto Rožňava vyvolilo za svojho čestného občana, čo spôsobilo v meste všestrannú radosť.

V Lipt. Sv. Mikuláši na obec «Máriafalva», vystaviť sa majúcu na miesto Rusmi rozbúranej niektorej karpátskej obce, obetovaly: Maria Habán 10 k., Gojzová Jeszenszky 5 kor., Katica Kozsár 5 kor., Paula Gallasz 2 kor., Matej Hesz 1 kor., Valeria Jureczky 1 korunu.

Nový mešťanosta Ostrihoma. Novým mešťanostom Ostrihoma stal sa dr. Béla Antony, mešťanosta mesta Szentendre. Vyvolili ho jednohlasne.

V Spišskej Starej Vsi dr. Mikulášová Jankurová, Jozefová Woloczy, Iréna Vadovszky, Katarína Gürsching a Karol Faigl dostali čestnú striebornú medaillu Červeného Kríža s válečnou ozdobou. — Istý starovešský obyvateľ, ktorý si nežiadal pomenovaným byť, na vianočné dary vojakov obetoval 100 korún.

Vianoce vojakov. Z Nitry oznamujú: V predvečer vianočný v nitrianskej nemocnici sriadili peknú a dojímavú slávnosť pre ranených a chorých vojakov. V dvoch veľkých sieňach postavili bohato ozdobený vianočný stromček, pod stromčekom každý vojak mal svoj malý dar. Slávnosť pozdvihla prítomnosť grófkya Pavlovej Eszterházy, ktorá pre nemocných vojakov doniesla cigarety, cigare a pečivo a rozdelila to medzi nimi sama v sprievode sústrastných, potešujúcich milých slov. Pred rozdelením darov ranení vojaci predniesli vianočné spevy, potom cis. a kráľ. vojenský duchovný Ján Kecera držal ku nim príležitostnú peknú reč maďarsky a slovensky.

Spišské válečné milodary. Spišsko-novovesský katolícky kruh zo svojej pokladnice pre zmrazených vojakov a pre obec Nová Ves obetoval 1000 korún. — Vo Vlachoch v katolíckom kostole k spomoženiu obcí rozbúraných Rusmi sriadili sbierku, ktorá priniesla 414 korún a kotterbachská banícka direkcija witkovskej banickej spoločnosti na ten cieľ obetovala 1000 korún. — Obecenstvo Spišskej Belej cestou sbierky na vianoce vojakov obetovalo 496 korún. Barónka Ákošová Wielandová z Markušoviec na vianočné dary pre vojakov, opatrovaných v novovesskej rezervnej nemocnici, obetovala 100 korún. — Kézmarskému Červenému Krížu tamojšia električná spoločnosť darovala 100 korún. Jozef Klein z Waterbury (Conn., Amerika) pre siroty padnutých kézmarských bojovníkov poslal 20 korún.

Hrdinskou smrťou zomreli spišskí baníci. Karol Bednár z Rostokov, Daniel Böhmer z Nižnej Sloviniky, Gustav Bučko zo Smolnickej huty, Jakub Csollák z Nižnej Sloviniky, Karol Dugasz z Markušoviec, Ján Fokó zo Smolnickej huty, Franc Freit z Markušoviec, Michal Grósz z Nižnej Sloviniky, Ján Klavacek zo Stracenej, Ján Horváth zo Sloviniky, Karol Hritz z Rostokov, Ján Jakubesák z Nižnej Sloviniky, Franc Kamesik zo Zakaroviec, Ján Kotlár z Markušoviec, Jozef Král z Kotterbachov, Ján Kuhár z Bindtu, Jozef Leinsteiner zo Stracenej, Ján Leckó z Rostokov, Pavel Lipták z Kotterbachu, Ernest Major z Ondrišlu, Jozef Malinák z Nižnej Sloviniky, Michal Mariancsik z Kotterbachov, Ernest Matusch zo Smolnickej huty, Ján Miszenkó zo Zakaroviec, Jozef Moralovics z Kotterbachov, Jozef Pindroch z Nižnej Sloviniky, Ján Steiner z Kotterbachov, Michal Strezula z Nižnej Sloviniky, Michal Schneider z Nižnej Sloviniky, Michal Scholtz z Nižnej Sloviniky, Štefan Szirovják z Nižnej Sloviniky, Samuel Tanczer z Nižnej Sloviniky, Franc Tillisch z Nižnej Sloviniky, Michal Urbanúsik z Ondrišlu, Ondrej Varga z Nižnej Sloviniky, Ján Zakutni z Nižnej Sloviniky, Štefan Zwengrosch z Kotterbachov, Ondrej Zsoldák z Kotterbachov. Zmizlí: Ján Dobovics z Nižnej Sloviniky, Ludvik Elischer, pokladnícky účtovník, zo Zakaroviec, Jozef Maszlenka zo Smolnickej huty, Michal Polkaba z Kotterbachov, Ondrej Takács zo Smolnickej huty, Karol Winkler zo Smolnickej huty.

Pluzgierové sypanice v Budapešti. V posledné časy haličskí utečenci do Budapešti privliekli pluzgierové sypanice, na ktoré v deň Sylvestra ochorelo šesť haličských utečencov a odtedy každý deň dva tri pády onemocnenia na túto nebezpečnú nákazu oznamujú mestskému lekárske mu úradu. Cieľom zamedzenia rozširovania sa choroby vrchnosť porobila potrebné poriadky, ale je potrebné, aby tým cieľom aj obecenstvo urobilo všetko možné. Najúčinnivejšou obranou proti pluzgierovým sypaniciam je zaštepovanie. Na okresných predstavenstvách každý večer od 6. do 8. hodiny bárskeho zdarma zaštepia proti pluzgierovým sypaniciam. Kto sa proti sypaniciam behom posledných päť rokov dal zaštepovať, teraz nepotrebuje zaštepovania. Mimo zaštepovania najúčinnivejším obranným prostriedkom proti pluzgierovým sypaniciam a vôbec proti každej nákazlivej chorobe je čistota tela, odevu, potrebovaných vecí, pokrmu a bydliska.

Za válečné siroty. Peter Hubka, fabrikant v Lipt. Sv. Mikuláši, na vychovávacie ciele jednej válečnej siroty složil základinu 10.000 korún.

Vojenské vyznačenie. Jeho veličenstvo kráľ nariadil, aby na uznanie výtečnej služby najvyššie pochvalné uznanie (Signum Laudis) na vedomie dané bolo dr. Gejzovi Payerovi, Albinovi Szabovitsovi a Bélovi Illésovi, landšturmistickým nadporučikom 9. etappen-bataillonu. — Ján Mitz z Krompach, strážmajster telefonového oddielu na talianskom bojišti, dostal bronzoú medailu hrdinskosti.

Dúha nad Markušovcami vo Spiši. Zaujímavý nebeský zjav bolo vidieť 22. decembra ráno v 15-stupňovej zime nad Markušovcami. V úplnej pompe farieb objavila sa skvejúca sa dúha, z čoho ľud uzaviera to, že blíži sa deň pokoja.

Jágerské šťastie ženskej. Leopoldová Eckerová, manželka banického direktora v Mariahute, v gelnických lesoch zastrelila veľkého medveda.

Vojenske vyznačenia. Levočský rodák Farkas Székely, kapitán pionírsky, ktorý za svoje hrdinské chovanie sa pri prvej offenzíve srbskej, mimo radu povýšený bol za kapitána, za svoje zásluhy nadobudnuté v talianskych bojoch, dostal záslužný kríž tretej triedy s válečnou ozdobou a pri najposlednejšom belehradskom priechode, pri ktorom vyznačili sa zvlášte naši pioníri, za svoje výtečné a hrdinske slásky dostal zas nemecký železný kríž. — Gejza Makovitz, rezervný poručík v 9. honvédskom pašom pluku, úradník spišskobelanskej cigarovne, za hrdinské chovanie sa pred nepriateľom dostal vojenský záslužný kríž. — Jeho veličenstvo kráľ nariadil, aby Bélovi Schmotzerovi, kapitánovi 9. honvédskeho pešieho pluku, na uznanie výtečných služieb konaných pred nepriateľom na vedomie dané bolo najvyššie uznanie. — Levočskému rodákovi dr. Gejzovi Szendemu, hlavnému lekárovi v 2. spoločnom pešom pluku, na uznanie hrdinského chovania sa oproti nepriateľovi, jeho veličenstvo kráľ udelil korunný zlatý záslužný kríž s válečnou ozdobou.

Spišsko-novovesská Jozefovská spoločnosť 22. decembra ošatila 30 chudobných detí.

Kto vie niečo o Aloizovi *Košovič*, ktorý v čas mobilisácie narukoval do Komárna ku 19. jágerskému bataillonu a od 16. augusta nedá vedieť o sebe, nech to láskave sdeli na adresu: Jozef *Košovič* Asós (Nyitra megye). Ostatná pošta Jablne, okres Senica. Za ustávanie sa vďačne odmeni.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

(Číslo, stojace za menom, označuje kompániu, v ktorej patričný slúžil. Za menom stojací † znamená, že dotyčný zomrel a za menom stojaca písmena «z» znamená, že patričný je zajatý. Všetci, pri ktorých niet žiadnej poznámky, sú ranení.)

Zo 40. spoločného pešieho pluku : Augenfeld Alfred (Morvaszentjános) 12, Bachar Štefan 8, Bagierz Lukáč (Tótgurab) 4, Bežina Ján (Szénás, Zvolen) 6, Bistrag Štefan (Ószombat) 3, Brazdovic Max (Szered) 6, Bucko Ján (Lobonya) 12, Černocho Anton (Máriásasvár) 8, Domij Vincenc 11 †, Bujnic Blažej (Lozornó) 10, Farba Pavel (Hidegkút) 12, Fülöp Ján (Magyarbél) 12, Garaj Ján (Kiskürtös) 11 †, Garajski Julius 11, Gula Pavel (Nagykosztolány) 7, Halász Vilhelm (Banka) 11, Herzek Rudolf (Felsődubovány) 3, Hoos Pavel (Nagy-lévárd) 12, Horniaček Jozef (Pozsony) 12, Hrica Ján (Csépanyfalva) 7, Hrudka Juraj (Madácsi) 6 z., Janoso (?) Ján (Ótura) 4, Jurkovič Pavel (Jablánc) 7, Juryček Ján (Berezó) 6, Kohl Andrej (Malacka) 6, Kopaček Michal (Ábrahám) 12, Kovačič Ján (Szentgyörgyújtelep) 7, Kovalovski Ján (Sándorfa) 3, Krajčirik Ján (Sándorfa) 3, Kremel Ján (Horvátberek) 12, Krištof Martin (Luboka) 11, Kubiček Ján (Karaj) 4, Kudoba Július (Illésháza) 12, Kulik Ján (Pozsony) 2, Kupec Andrej 4, Labos Šimon (Garampéter) 11, Laca Jozef (Vágújhely) 1, Lasnik Fridrich 1, Letic Svetozár (Nagy-petrós) 11, Macuch Štefan (Morvaor) 6, Magyarkucki (?) Vavrinc (Pozsony) 12, Mahr Michal 11, Majna Martin (Csépanyujfalu) 7, Malatinski Pavel (Csácsó) 3, Maniacek Ján (Miava) 8, Minarik Ján (Királyfa) 4, Mitaček Martin (Garamfő) 11 †, Mojžus Štefan (Korlátkó) 7, Müller Filip 11, Müller Vendel (Gajár) 1, Niedel Ferdinand (Kislosonc) 4, Niskarzuk (?) Michal (Pozsony) 1, Ochotnicki Ján (Karaj) 7, Ondriška Jozef (Vágújhely) 7, Orvinski Jozef 8, Parcij Ján (Nyitra) 6, Paulech Pavel (Alsóvisnyó) 4 †, Pollak Ján (Holics) 10, Preiszl Štefan (Szenice) 4 †, Rehusz Ján (Nagypetrós) 11 z., Revka Matej (Garamfő) 12, Rudka Juraj (Radvány) 6 z., Ruško Anton (Besztercebánya) 10, Ryečan Ján (Radvány) 6 z., Šajtlava Štefan (Felsődubovány) 4, Sedlar Michal (Pozsony) 6 z., Sobolik Jozef (Gajár) 11 †, Streščanski Vit (Felsődubovány) 3, Ševčík Michal (Sztinafalva) 7, Szosta Adalbert (Jókó) 4, Sotig Šalamún (Pozsony) 11, Teplicki Ján (Németkossut) 12, Tomeč Pavel (Csacza) 11, Tovac Ján (Nagykosztolány)

11 †, Tulka Karol (Moraván) 11 †, Walabek Jozef (Nebojsza) 4, Walachovič Martin (Bazin) 4, Wetrik Štefan (Vágszakál) 11, Zabrar Ján (Ótura) 2, Zelo Juraj (Nyitra) 11, Žubritovski Ján (Zsolna) 11.

Zo 14. jágerského bataillonu : Adamčík Šebastian (Nagytapolcsány) 2 †, Adamkovič Alexander (Nagyudvar) 3 z., Balas Ján (Privigyé) 4, Barát Ján (Szulóc) 3, Bartoš Michal (Parlag) 2, Belak Andrej (Csavajó) 2, Benyo Matej 3 z., Briatka Jozef 3 z., Chudy Jozef (Rásztony) 2, Čapek Juraj (Lakács) 3, Cagány Štefan (Kisvárad) 3 z., Culka Franc (Nyitraperjés) 2, Daniš Štefan (Nagytapolcsány) 2, Drexler Wilibert (Kovács-palota) 4 z., Gaboš Cyprian (Bélapataka) 4 z., Gajdoš Rudolf 2, Gogo Jozef (Felsőbodok) 3 z., Greguš Jozef (Rásztony) 2, Hepner Ján (Privigyé) 2, Hoppan Ernest (Vajk) 3 z., Horváth Pavel (Egyháznagyszeg) 3 z., Horváth Pavel (Egyháznagyszeg) 1 z., Hraško Jozef (Kovarc) 4 z., Hrdy Jozef (Bajmóc) 1 z., Hudek Michal (Bucsány) 3 z., Hurešik Štefan (Nagytapolcsány) 4 z., Jasso Ján (Komját) 3 z., Kopcsány Štefan (Nagysurány) 3, Lichtmesch Julian (Galgóc) 4, Lóvi Pavel (Nyitraszerdahely) 3 z., Madaj Jozef (Rásztony) 2, Mosat Ján 3 z., Mosaty Ludvik (Szomorlovászi) 3 z., Obrt Štefan (Privigyé) 2, Obuch Adam (Bélapataka) 1, Oravec Ján (Vágszentpéter) 3 z., Patak Ján 3 z., Penyasko Michal 2, Ribaňski Ján (Nagyudvar) 3 z., Richter Šimon (Kovács-palota) 4 z., Rötlich II. Andrej (Privigyé) 4 z., Sebak Ján (Bajmóc) 1 z., Šulka Július 1 z., Šutovski Štefan (Galgóc) 3, Szeles Alojz (Nyitrafő) 1 z., Sladeček Jozef (Bucsány) 2, Svetlik Gustav 2, Tureček Štefan (Nagytapolcsány) 4 z., Valek Franc (Galgóc) 1 z., Vaško Imrich (Pusztakürt) 3 z., Zatyk Viktor (Nyitrakoros) 1 z., Žitnik Štefan (Bucsány) 2.

Odkazy redakcie.

M. Cs. G.: Žiadanú knižku Vám objednáme a jestli bude k dostaniu, pošle Vám ju knihkupectvo. — **F. Sz. K.:** Nič nerobí, keď aj trochu pozdejšie pošlete.

Vyborné šijáce stroje,

tak tiež bycikle
a gramofóny
vo veľmi ľav-
ných cenách
na sklade má

JOZEF HABAN
Budapest, VII., Almásy-tér 14.

Pýtajte si veľký obrázkový
ceník zdarma.

**Oznamy prijíma
administracia
„Krestan“**

**BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.**

5 halierov

stojí poštová
dopisnička, na
ktorej môžete
si pýtať môj
hlavný 4000 vy-
obrazeniami
ozdobený cen-
ník, ktorý ob-
sahuje bohatý
výber osozých
v domácnosti potrebných
článkov, darov a každému
pošle sa zdarma a franko.

Prvá dielňa hodín

JÁN KONRAD

c. a k. dvorný zásielca
BRÜX číslo 718. (Čechy.)

Echt nicklové vreckové ho-
dinky K 4.20, 5.—. Strie-
borné K 8.40, 9.50. Nicklové
budičky K 2.80. Hodiny s
kukučkou K 7.85. Pendlové
hodiny K 9.—.

Zasielanie s poštovou do-
berkou. Zámena povolená,
alebo návrat peňazí.